

POKUŠAJ TUMAČENJA AJETA O DVOJNOSTI I VIŠESTRUKOSTI ISTOKA I ZAPADA U KUR'ANU

✍ MUSTAFA MLIVO

"Gospodar dvaju istoka i dvaju zapada"

(Kur'an, 55:17)

"Rastojanje dvaju istoka" (Kur'an, 43:38)

"Gospodar istoka i zapada", (Kur'an 70:40)

"Gospodar istoka", (Kur'an, 37:5).

Istoci, šta su dva istoka i dva zapada?

Šta je rastojanje dvaju istoka? O navedenim ajetima možemo razmišljati na nivou vremensko prostorne pozicije, na galaktičkoj i međugalaktičkoj razini, na nivou planete Zemlje neraskidivo povezane sa matičnom zvijezdom Suncem, zatim u metafizičkom svijetu i konačno na nivou jedne zemlje ili države.

Komentatori ovih ajeta su uglavnom prizemljeni u Sunčev sistem na relaciji Zemlja-Sunce. Mi također ne možemo izbjeći ovu ograničenost, ali nas to neće zaustaviti u razmišljanju. Posmatrano na galaktičkoj razini sa pozicije Zemlje, postoji bezbroj istoka i zapada - praktički onoliko koliko ima vidljivih zvijezda. Još je veći broj nevidljivih izlazaka i zalazaka. Jer se procjenjuje da makar polovina od ukupnog broja zvijezda naše galaksije ima planetarne sisteme koji su hladni i zbog toga nevidljivi. Kad je o zvijezdama riječ, ovdje čine izuzetak zvijezde koje nikada neizlaze niti zalaze kruže oko sjevernog nebeskog pola ali nikada ne zapadaju za horizont. Takav je primjer zvijezda sazviježda Velikih kola. S druge strane sa naših

geografskih širina nikad nećemo vidjeti anticirkumpolarne zvijezde koje su vidljive sa južne hemisfere i čije izlaske i zalaske ne vidimo. Takav je primjer galaktike pod nazivom Magelanovi oblaci.

Ako stvari posmatramo kroz godišnje kretanje Sunca, pod rastojanjem dvaju Istoka mogu se podrazumijevati dvije krajnje tačke izlazaka Sunca za vrijeme ljetnog i zimskog solsticija. Između ove dvije tačke postoji mnoštvo tačaka izlazaka i zalazaka Sunca jer se ono svakog dana uzdiže na nove tačke i zapada novoj tački. To su njegovi istoci i zapadi. Ovo pomjeranje Sunca u toku godine dovodi do promjene godišnjih doba na Zemlji i generiranja različitih vrsta ciklusa. Aktivnosti miliona ljudskih bića uslovljene su i vođene ovim promjenama. Ova alternacija je također manifestacija Allahove moći i Njegova blagodat ljudima.

Moguće tumačenje dvaju istoka i dvaju zapada je i to da Sunce samo dva puta u godini izlazi tačno na istoku i zalazi tačno na zapadu a to je na dan proljetne ravnodnevnice 21. marta i jesenje ravnodnevnice 23. septembra kada je deklinacija Sunca jedanak nuli, - ali Allah najbolje zna!

Na slici je predstavljena godišnja promjena tačaka izlaska i zalaska Sunca. Za razliku od Zvijezda koje izlaze i zalaze u stalnim tačkama horizonta, Sunce u toku godine stalno mijenja te tačke. Ova pojava nastaje zbog promjene Sunčeve deklinacije. Gledano s površine Zemlje prividni put Sunca po nebeskom svodu u toku dana mijenja se kroz godinu. Ljeti se Sunce diže visoko nad horizont i duže ostaje nad njim nego zimi kad je nisko i kad dan traje mnogo kraće. Slika odgovara našim geografskim širinama (oko 44 stepena, sjeverno od ekvatora).

